

KANDIDATNUMMER

3025

Sidetall

1

av 3

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

For de første betyr ordet *sapmi* at samene bor i de geografiske områdene der de bor bodd, og for det andre peker det på at de tilhører folkegruppen *sami*.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er de nordlige skedene der samene bor:
Norge, Sverige, Finland og Russland

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

Samene kan basere sin identitet på at de har samisk som morsmål, på at de tilhører samme genetisk gruppe eller på at de selv ønsker det.

4. Hvordan fungerte *siida*-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Siida-systemet har gitt grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet gjennom etablering av boplasser eller små byer.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Grunnet for at samene aldri greide å mobilisere var at de bodde så spredt at de ikke kunne lage et godt forsvar.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornuksingspolitikken overfor samene ble praktisert.

Fornærskingspolitikken ble praktisert da språkpolitikken (barna fikk undervisning bare på norsk) og jordskiftepolitikken (bare de som kunne norsk fikk kjøpe jord) ble innført.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

I paragraf 110a i Grunnloven står at samene har lov å utvikle sin identitet, kultur og sitt samfunnsliv.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd støtter alle samene gjennom samiske sedninger, samisk litteratur, håndverk, billedkunst.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Han var først og fremst åndelig leder, men han var også helbruder og historieforteller.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Læstadius var lederen av en kristne misjonar lagselste som forandret den gamle samiske religionen.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innså^{for} det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Meg Jay er bekymret for dagens unge fordi hun tror at de kaster bort tjueårene når de ikke tenker ordentlig på framtida.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Gruppen kidults/twixters ble karakterisert som en gruppe av unge mennesker som ikke vet hvor de skal bo eller hva de skal gjøre

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Gunn Helen Øye mener at de unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en kan kalles for "fordi-generasjonen"

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Hun bestemte seg for å gå tilbake til studiene fordi hun har tenkt grundig om det og hun har realisert at utdanning er viktigst i livet.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" er tjuedrene, når man tror alt er mulig, ifølge BI-studenten Khom
2. Den perioden i livet som påvirker oss mest er tjuedrene.
3. På midten av 2000-tallet oppsto ord som kildults for å beskrive en gruppe av unge mennesker.
4. Økte valgmuligheter og økt ansvar for eget liv er to konsekvenser til den økte individualiseringen
5. Hvis man får gjort nok i tjuårene, har man mindre å gjøre i trettiårene

C. Alternative uttryksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene ^S deres som spørger for dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper blir dyktigheten dyrket.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret over denne usikkerheten
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har begypt å studere igjen.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston hadde blitt funnet død,
- å spille ble en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utgar i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fikk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- * å handle Jean M. Twenge lot boka handler om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevde
- å fortelle en krig, og boka forteller at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- * å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist forteller historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale blir godt betalt, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva skal livet by på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten ble
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke var så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
- * å leve om alt dette, hvis hun levde.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

- (fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet.
- (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer.
- (for) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, og av den grunn kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.*viktig – periode*Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.Tjue- og trettiårene er en av de viktige periodene i livet.Hvilken periode synes du er viktigere enn barndommen?Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigst perioden i livet.Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?**G. Lukeøvelse****Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.****Ventelister for kortreist, økologisk mat***Aftenposten*, 14. juli 2014Det er noen ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»På oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på

mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi Kommer til å se mer og

mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på

nordmenns spisevaner på SIFO. Hun synes at man ser en økende interesse i

samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og

kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Noen flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vekt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i stor grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere vil å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner seg helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, tradisjonelle verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Det halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å spise maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere slike abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene selv bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer rundt omkring i Oslo, og er allerede på utkikk i nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link til bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter vekt på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Den evige jakten på lykken

Først og fremst vil jeg forsøke å finne en god definisjon av det som ble kalt for lykken. I gamle dager var det viktig å ha et sted å bo og å være sunt. Men hva betyr lykken for mennesker som er misfornøyd hele tiden og som ikke finner oss til rette i verden? Etter min mening betyr lykken å være fornøyd i alle situasjonene.

Jeg synes at man prøver å finne lykken i sitt eget livsløp, men dessverre er det ikke veldig lett å finne den. Mennesker verden over er opptatt av å være så lykkelige som mulig, og derfor prøver man å oppdage forskjellige måter å nå lykken.

Det er mange som tror at å være lykkelig betyr omtrent det samme som å ha mye penger. Noen ganger synes jeg det samme særlig når jeg har alt jeg trenger og når jeg ikke bekymrer meg om framtida. Jeg må innrømme at penger gir meg sikkerhet. Men er det sunt? Er man virkelig lykkelig når man har mye penger? Vi har skapt et nytt samfunn hvor vi står sterk som forbrukere fordi vi vil leve bedre, spare mye og betale mindre. Selv om vi får inntrykk at penger kan skape et bedre liv, må vi anerkjenne at vi ikke er så lykkelige.

Da jeg flyttet til Norge, hadde jeg lite penger. Men heldigvis hadde jeg familien min som støttet meg hele tiden. Derfor synes at ^{det er mulig å} oppnå lykken sammen med dem. Jeg føler meg virkelig lykkelig når jeg spiser sammen med mannen min, eller når vi pusler et puslespill. Det gode liv for meg er når vi er sammen og vi koser oss med en god film eller en kake. Jeg kan trygt si at jeg har et godt liv. Når du kan stole på familien din og når du har noen

Do not write
in this space

Ja venner som du kan betro til, føler du at du er elsket og at livet ditt er preget av hell.

Menneskenes søken etter lykke har begynt i Edens hage. De første menneskene følte at de manglet noe og de spiste det forbudte eplet. Etterpå drepte en unge broren sin fordi han var misunnelig på ham. Jeg synes at de trodde at gresset er grønnere på den andre sida og at de ville ha mer enn de fikk (hadde). Etter hvert ser vi at nesten de samme problemene oppstår i det nåværende samfunnet. En krig og mange forbrytelser starter med en person som ønsket mer enn han hadde hatt. Men man er ikke lykkelig hvis man ikke lever i fred eller hvis alle frykter ham. Derfor er det mange personer som angret at de hadde så mye makt men så få venner.

Hvis du er på jakt etter lykken, må du konsentrere deg på livet ditt og på hvordan atferden din påvirker familien din eller vennene dine. Det er lett å forstå hvorfor mange tror at det er viktig å ha penger og makt, men man må også tenke på konsekvenser. Det er mange kjendiser som misbruker alkohol. Selv om vi får inntrykk at de har det beste livet som kan finnes, er dette bare en fasade.

Som konklusjon vil jeg si at det er viktig å finne lykken. Dessuten er det nødvendig å finne noen å dele livet med. Det er viktig å tenke på hvordan du bidrar til samfunnet og på hvilken måte påvirker du verden. Jeg synes at du ikke kan finne lykken hvis du skufferi alle rundt deg. Hvis de lider, kommer du også til å lide. Det er viktigere å være fornøyd enn å finne lykken.